

Tale til Sosialdemokraternes kongress, Stockholm
1. oktober 1972.

Jeg har den ære å hilse denne store kongress fra Det norske Arbeiderparti og norsk arbeiderbevegelse. Jeg hilser fra et parti som har vært ute i strid, som har hatt motgang. Men det er et parti med full livskraft, og vi er ikke slått ut.

For min del ser jeg på det som i vår tid skjer i Europa ikke i første rekke som noe der forstyrrer Nordens fredelige hverdag. Det er en sunn, nødvendig og lovende utvikling som finner sted i Europa. Fortidens former løser ikke framtidens problemer, og Europas land er på leting etter former som kan trygge framtiden.

De nordiske land er en del av Vest-Europa - i historie, i økonomi og i kultur. Vår velferd er avhengig av framgang i denne verdensdel. Vår fred og sikkerhet er en del av Europas fred, av verdensfreden.

I siste generasjon har det vært en veldig vekst i vårt samarbeide med våre nærstående europeiske naboer, som det har vært vekst i det nordiske samarbeide. Det europeiske samarbeide finner nå nye former. Arbeiderpartiet og LO i Norge gikk sammen med Regjeringen inn for at Norge burde bli medlem av det europeiske fellesskap. Det er dette forslag som nå ble forkastet ved en rådgivende folkeavstemning.

Av mange grunner er jeg ikke lykkelig over det. Men avstemningen er holdt, og resultatet er akseptert. Norge blir ikke medlem av det europeiske fellesskap. Vi skal nå begynne det møysommelige arbeide med å finne andre former for nødvendig kontakt med Europa.

I morgen skal Danmark ha sin bindende folkeavstemning om medlemskap. Et overveldende flertall i det danske folketing, vårt danske broderparti og Danmarks LO går inn for dette. For min del ønsker jeg lykke til. Avgjørelsen ligger hos danskene selv. De kan ta den i full forvisning om at de ikke gjør Norden noen tjeneste ved å holde Danmark utenfor det europeiske fellesskap.

Det nordiske samarbeidet er nyttig, og det har store utviklingsmuligheter. Men det indre samarbeid i Nordens rammer kan ikke løse de problemer hvert nordisk land har til Europa. Det er ikke alternative, men supplementære samarbeidsformer.

Noen vil gjerne tro at det nordiske samarbeid får rikere vilkår, hvis de enkelte land stiller seg på avstand til tidens europeiske utvikling. Dette synspunkt har en møtt så vel i norsk som i dansk markedsdebatt. Utviklingen den siste generasjon kan neppe bekrefte denne tro. Det er heller slik at ekspansjonen i nordisk samarbeid er sterkest når det også er vekst i europeisk samarbeid. Erfaringene er her så pass sikre at de som ser en fordel for Norden i bremsen på det nordisk-europeiske samkvem, gjerne bør

anvise ganske konkret hvor de økte muligheter skulle ligge fra dette utgangspunkt.

Med mitt syn på samarbeidet mellom nasjonene ser jeg med glede på den vilje som er tilstede til nye tiltak for det nordiske samarbeidet. Dette er manifestert i siste møte i Nordisk Råd og ved praktiske tiltak for å gjøre dette samarbeidet mer effektivt.

Dere vet at markedsdebatten i Norge har vært en påkjenning på norsk politisk miljø. Det gjelder også i Arbeiderpartiet og LO. Nå er avgjørelsen tatt, og arbeidet kan bli mer normalt igjen.

Jeg kommer like fra et stort møte av Arbeiderpartiets landsstyre, Regjeringen og stortingsgruppa. Dette møte manifesterte bred enstemmighet om å gå samlet inn i det videre arbeid, blant annet stortingsvalget 1973.

Jeg er glad for at det jeg hilser fra her i dag ikke er en slagen broder. Vi skal komme igjen.

Jeg håper vi går inn i en tid da de sosialdemokratiske partier i Norden sterkere enn før skal kunne forene sine krefter for å plassere sosialdemokratiet sentralt og sterkt som den ledende og samfunnsformende kraft i våre land. Vi har forventninger til denne kongress som bidrag til det.